www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **فلسفه و منطق**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۸ صبح**	مدت امتحان : **۹۰ دقیقه**
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : **۹ / ۳ / ۱۳۸۸**	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال ۱۳۸۸		**اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی** http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	فلسفه	
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:** الف) واقعیت داشتن جهان از مبانی فلسفی علوم طبیعی می باشد. ب) بحث «شناخت» از آنجا که از حقیقت ذهن آدمی سخن می گوید، در فلسفه مطرح است. ج) یونان باستان از آن جهت مهد تفکر فلسفی است که در آنجا اندیشه و تفکر به زبان رمز و افسانه بیان می شد. د) از نظر سقراط ملاک انجام دادن یا ندادن یک کار، آن است که به مرگ بیانجامد یا به زندگی. هـ) «محسوس بودن» و «حقیقی بودن» از ویژگی‌های موجودات عالم مُثُل می باشد. و) از نظر ارسطو صورت همان طبیعت است، آنگاه که مبدأ حرکت و سکون در یک شیء در نظر گرفته شود.	۱/۵
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:** الف) لفظ یونانی‌ای که در آغاز به معنای «دانشمند» بود و به تدریج معنای آن تنزل یافت، ..... می باشد. ب) در اسلام، مشروعیت سیاسی و «ولایت» از آن کسی است که حکم ..... را بیان کند. ج) مهمترین مصداق فلسفه به معنای تبیین عقلانی، ..... می باشد. د) عبارت «انسان معیار همه چیز است» شعار مشهورترین سوفسطائی ، یعنی ..... است. هـ) نمی دانمِ سوفسطائیان از نوع جهل ..... می باشد. و) مبدأ همه‌ی مُثُل از نظر افلاطون ..... است.	۱/۵
۳	**هر یک از مباحث سمت راست متعلق به کدام یک از دانش‌های سمت چپ می باشد؟ (با کشیدن خط در پاسخنامه، به هم وصل کنید.)** ۱) انسان و پایگاه طبقاتی او — الف) فلسفه‌ی حقوق ۲) تفاوت وجود و ماهیت — ب) فلسفه‌ی اولی ۳) چرا اشخاص مجرم باید تنبیه شوند؟ — ج) فلسفه‌ی اخلاق ۴) علل اولیه‌ی هستی — د) فلسفه‌ی ارسطو هـ) فلسفه‌ی جامعه شناسی	۱
۴	**به سؤالات ذیل پاسخ کوتاه بدهید:** الف) کدام یک از مسائل فلسفه ی اولی سبب درک تشابه و تمایز در اشیاء می شود؟ ۰/۵ ب) تأثیر مثبت سوفسطائیان در تاریخ فلسفه چه بود؟ ۰/۵ ج) از نظر سقراط در چه صورت می توان به دانش درست و مطمئن دست یافت؟ ۰/۵ د) بیت ذیل بیانگر کدام پیام سقراط می باشد؟ ۰/۵ « تا بدانجا رسید دانش من که بدانم همی که نادانم » هـ) اوّلین سؤالاتی که افلاطون درباره‌ی مسأله‌ی شناسایی مطرح می کند، چیست؟ ۰/۵ و) علت‌های بیرونی یک پدیده از نظر ارسطو کدامند؟ ۰/۵	
۵	**به سؤالات ذیل پاسخ تشریحی و کامل بدهید:** الف) ویژگی‌های معرفت حقیقی از نظر افلاطون چیست؟ و هر یک ضامن چه امری می باشد؟ ۱ ب) نسبی بودن ماده و صورت یعنی چه ؟ مثال بزنید. ۱	
	«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم»	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **فلسفه و منطق**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۸ صبح**	مدت امتحان : **۹۰ دقیقه**
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : **۹ / ۳ / ۱۳۸۸**	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال ۱۳۸۸		**اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی** http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	منطق	
۶	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:** الف) منطق شفا ، از آثار خواجه نصیرالدین طوسی می باشد. ب) دلالت سُرفه بر سرماخوردگی ، دلالت طبعی است. ج) از بین دو تصور کلّی «حیوان» و «خرگوش » آنکه مصادیق بیشتری دارد، «حیوان» می باشد. د) قضیه حملی از لحاظ موضوع به چهار قسمِ شخصیّه ، طبیعیّه ، مهمله و محصوره، تقسیم می شود. هـ) نخستین استدلال‌های کودکان بیشتر استدلال قیاسی می باشد. و) «اختلافِ دو مقدمه در کیف » یکی از شرایطِ اِنتاج شکل سومِ قیاس اقترانی می باشد. ز) در قیاس اقترانی در صورتی که هر دو مقدمه سالبه باشند، قیاس حتماً عقیم خواهد بود. ح) عبارتِ «مَن فَقَد حِسّاً فَقَد فَقَدَ عِلماً» بیانگر اهمیّت مقبولات و مشهورات می باشد.	۲
۷	**جاهای خالی را با عبارت مناسب کامل کنید:** الف) لقب «معلّم اول» متعلق به فیلسوف بزرگِ یونان، یعنی ..... می باشد. ب) افراد و مصادیق یک نوع از حیث ..... یکی هستند و تفاوتشان در ..... است. ج) در قیاس استثنایی اگر قضیّه شرطی، منفصلِ مانعه الجمع باشد، از وضع هر یک از دو جزء، ..... جزء دیگر نتیجه می شود. د) در بین اشکال چهارگانه قیاس اقترانی، تنها شکل ..... بدیهیُ الِانتاج می باشد.	۱/۲۵
۸	**هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از اقسام چهارگانه علم در سمت چپ تناسب دارد؟ (با کشیدن خط در پاسخنامه به هم وصل کنید.)** ۱) «النقیضان لا یجتمعان و لا یرتفعان» ۲) «استدلال» الف) تصور بدیهی ب) تصور اکتسابی ج) تصدیق بدیهی د) تصدیق اکتسابی	۰/۵
	به سؤالات ذیل پاسخ کوتاه بدهید:	
۹	دلالت لفظ کتاب در عبارات «دیروز از بازار کتابی خریدم» و «کتاب غذای روح است» به ترتیب کدام یک از اقسام دلالت لفظ بر معنی می باشد؟	۰/۵
۱۰	بین دو مفهوم کلی «لفظ» و «قضیه» کدام یک از نسبت‌های چهارگانه (تساوی – تباین – مطلق – من وجه) وجود دارد؟	۰/۲۵
۱۱	از میان مفاهیم ذیل، تصورات کلی را مشخص کنید: خلیج فارس - سیمرغ - مولود کعبه - این انسان	۰/۵
۱۲	هر یک از موارد ذیل مصداق کدام یک از کلیات خمس (نوع – جنس – فصل - عرض خاص – عرض عام) می باشد؟ الف) درخت برای چنار ب) سفیدی برای اسب	۰/۵
	«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم»	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **فلسفه و منطق**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۸ صبح**	مدت امتحان : **۹۰ دقیقه**
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : **۹ / ۳ / ۱۳۸۸**	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال ۱۳۸۸		اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۱۳	کدام یک از تعاریف ذیل، کاملترین تعریف برای «حیوان» است؟ الف) جسم نامی چهارپا ب) جوهر حساس ج) جسم نام حساس	۰/۲۵
۱۴	اگر در تعریف «مثلث» بگوییم : «شکلی است محدود به سه ضلع مساوی» کدام شرط از شرایط تعریف رعایت نشده است؟	۰/۲۵
۱۵	نوع قضایای شرطیِ منفصل را مشخص کنید: الف) احمد یا متولد آبان است یا آذر . ب) معلومات انسان یا بدیهی است یا غیربدیهی.	۰/۵
۱۶	کدام یک از قضایای حملیِ ذیل «مهمله» است؟ الف) ساکنان کویر سخت کوش می باشند. ب) تمام تماشاچیان از دیدن داستان حضرت یوسف(ع) لذّت می برند.	۰/۲۵
۱۷	عکس و نقیض قضیه «هیچ مؤمنی دروغگو نیست.» را بنویسید.	۱
۱۸	تعیین کنید قیاس استثنایی ذیل منتج است یا عقیم ؟ در صورت منتج بودن، نتیجه و در صورت عقیم بودن، دلیل آن چیست؟ اگر در جهان دو خدا وجود داشت ، جهان تباه می شد. جهان تباه نشده است.	۰/۵
۱۹	اولاً : تعیین کنید قیاس اقترانی ذیل شکل چندم است؟ ثانیاً : منتج است یا عقیم ؟ ثانیاً اگر منتج است نتیجه و اگر عقیم است دلیل آ ن چیست؟ بعضی انسان ها خداجو هستند. - هر خداجویی سعادتمند است.	۰/۷۵
۲۰	دو مورد از مواد یقینی قیاس را نام ببرید.	۰/۵
۲۱	نوع هر یک از مغالطات ذیل را بنویسید: الف) فردی با مراجعه به بازار مشاهده کرد که در اکثر مغازه‌ها تابلوی «و ان یکاد ...» نصب شده است و فروشنده هایی که او با آنها برخورد می نمود، بسیار منصف و باخدا هستند، سپس نتیجه گرفت که تمام بازاری‌ها افرادی معتقد و با ایمان هستند. ب) روزی فردی به مراسمی دعوت شد، سخنرانِ آن مراسم را شناخت، او کسی بود که از سالها پیش با هم اختلاف عقیده‌ی زیادی داشتند، با خود اندیشید ، گوش کردن به حرف‌های او بی فایده است.	۰/۵
۲۲	**به سؤالات ذیل پاسخ تشریحی و کامل بدهید:** الف) با توجه به موضوع علم منطق نیازمندی علوم گوناگون به منطق از چه جهاتی است؟ به اختصار بنویسید. ب) چرا «برهان لمّی» کاملاً یقینی و اطمینان بخش است؟	۰/۵ ۰/۵
	«موفق باشید» جمع نمره	۲۰

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **فلسفه و منطق**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۹ / ۳ / ۱۳۸۸
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال ۱۳۸۸	اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	فلسفه	
۱	الف) ص ب) ص ج) غ د) غ هـ) غ و) ص (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۵
۲	الف) سوفیست ب) خدا ج) مابعد الطبیعه یا فلسفه اولی د) پروتاگوراس هـ) مرکب و) مثال نیک (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۵
۳	۱) هـ ۲) ب ۳) الف ۴) د (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۴	الف) وحدت (۰/۲۵) کثرت (۰/۲۵) ب) باعث رشد بحث های استدلالی شدند (۰/۲۵) و زمینه برای پیدایش منطق فراهم شد. (۰/۲۵) ج) هر چیزی از تعریف ثابتی برخوردار است و زمانی که ما به تعاریف اشیاء دست یابیم، به دانش درست ومطمئنی دست پیدا کرده ایم. (۰/۵) د) خودشناسی یا خودآگاهی(اولین قدم در راه دستیابی به حکمت و دانایی خود آگاهی است.) (۰/۵) هـ) شناخت حقیقی چیست؟ (۰/۲۵) و به چه چیزی تعلق می گیرد؟ (۰/۲۵) و) علت فاعلی (۰/۲۵) علت غایی (۰/۲۵)	۳
۵	الف) خطا ناپذیری (۰/۲۵) ضامن صحت و درستی (۰/۲۵) به امور پایدار تعلّق داشتن (۰/۲۵) ضامن دوام و ثبات (۰/۲۵) ب) یعنی یک شیئ در مقایسه با یک چیز، ماده و در مقایسه با چیز دیگری صورت باشد. (۰/۵) مثلاً : تخم مرغ نسبت به نطفه‌ی اولیّه، صورت و برای جوجه، ماده محسوب می شود. (۰/۵) (هر مثال صحیحی در این مورد قابل قبول است. و در صورتی که دانش آموز روی مثال، مطلب را کامل شرح دهد، نمره تعلق گیرد.)	۲
	منطق	
۶	الف) غ ب) ص ج) ص د) ص هـ) غ و) غ ز) ص ح) غ (هر مورد ۰/۲۵)	۲
۷	الف) ارسطو (۰/۲۵) ب) ماهیّت (یا ذات ، یا حقیقت) (۰/۲۵) اُمور عرضی (۰/۲۵) ج) رفع یا (نقیض) (۰/۲۵) د) اوّل (۰/۲۵)	۱/۲۵
۸	۱) ج (تصدیق بدیهی) (۰/۲۵) ۲) ب (تصور اکتسابی) (۰/۲۵)	۰/۵
۹	مطابقه (۰/۲۵) - التزام (۰/۲۵) (توجه: باید به ترتیب ذکر شود.)	۰/۵
۱۰	عموم و خصوص مطلق (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۱	سیمرغ (۰/۲۵) مولود کعبه (۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	الف) جنس (۰/۲۵) ب) عرض عام (۰/۲۵)	۰/۵

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **فلسفه و منطق**	رشته : ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۹ / ۳ / ۱۳۸۸
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال ۱۳۸۸	اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	«ادامه در صفحه‌ی دوم»	
۱۳	قسمت ج (جسم نامی حساس) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۴	تعریف به اخصّ شده است؛ یعنی معرَّف محدودتر و کوچکتر از معرِّف است. (یا) تعریف جامع نیست. یعنی شامل همه‌ی مثلث‌ها نمی شود. (۰/۲۵) (توضیح صحیح با عبارات دیگر نیز قابل قبول می باشد.)	۰/۲۵
۱۵	الف) مانعه الجمع (۰/۲۵) ب) حقیقی (۰/۲۵)	۰/۵
۱۶	الف) ساکنان کویر سخت کوش می باشند. (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۷	عکس ← هیچ دروغگویی مؤمن نیست. حفظِ کیفیّت (۰/۲۵) جا به جایی موضوع و محمول (۰/۲۵) نقیض ← برخی مؤمن‌ها دروغگو هستند. اختلافِ در کمّ (۰/۲۵) و اختلافِ در کیف (۰/۲۵)	۱
۱۸	منتج - نتیجه: در جهان دو خدا وجود ندارد. (۰/۵) (اگر به منتج بودن اشاره نکند، اما نتیجه را صحیح بنویسد؛ نمره محسوب شود.)	۰/۵
۱۹	شکل اول (۰/۲۵) منتج- نتیجه: (بعضی انسان ها سعادتمند هستند.) (۰/۵) (اگر به منتج بودن اشاره نکند، اما نتیجه را صحیح بنویسد؛ نمره محسوب شود.)	۰/۷۵
۲۰	محسوسات - اوّلیّات - مجرّبات - متواترات (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد (۰/۲۵))	۰/۵
۲۱	الف) استقراء ناقص (تعمیم ناروا) (۰/۲۵) ب) تکذیب یا تخطئه‌ی گوینده (یا) به جای ردّ «ماقال» به ردّ «مَن قال» پرداختن (۰/۲۵)	۰/۵
۲۲	الف) از طرفی در هر علم اصطلاحاتی وجود دارد که باید تعریف شود (۰/۲۵) و از طرف دیگر قضایایی هست که باید با استدلال اثبات شود. (۰/۲۵) و منطق قواعد نیل به این دو هدف را ممکن می سازد. ب) چون از علت پی به معلول می برد (۰/۲۵) و علت معیّن همیشه معلول های معیّن دارد . (۰/۲۵)	۱
	«موفق باشید» جمع نمره	۲۰

www.alm.loxblog.com